

norden

Nordisk Sprogkoordination

STRATEGIPLAN 2014-2018

FNF

FORENINGERNE
NORDENS FORBUND

INDHOLDSFORTEGNELSE

Baggrund.....	3
Om strategien.....	3
Strategiens overordnede politiske rammer.....	4
Vision og mission.....	5
Overordnede mål og prioriteringer.....	5
Konkrete mål og fokusområder.....	6
Fokusområde 1: De fire arbejdsspørgsmål i Sprogdeklarationen.....	6
Fokusområde 2: Indsatser for at styrke børn og unges sprogforståelse.....	7
Fokusområde 3: Lytteforståelse.....	7
Målinger og målemetoder.....	8

BAGGRUND

Ansvar for at koordinere virksomheden i det nordiske sprogsamarbejde i uddannelsessektoren ligger hos Nordisk Sprogkoordination. Opgaven forvaltes af Foreningerne Nordens Forbund i perioden 2014-2018.

Nordisk Sprogkoordination har ansvaret for at koordinere de konkrete tiltag og samarbejdet mellem de centrale aktører på sprogområdet. Nordisk Sprogkoordination har endvidere ansvaret for at sikre synergi på tværs af aktørernes opgaver og konkrete tiltag.

Nordisk Sprogkoordinations koordinerende ansvar omfatter opgaver hos følgende centrale aktører på sprogområdet: *Program for Sprogkurser (Nordkurs, Nordspråk og De Nordiske Perler), De nordiske Sprogpilote, Nordisk gruppe for Parallelsproglighed, Netværket for Sprognævnene i Norden.*

Det er endvidere Sprogkoordinationens opgave og ansvar at initiere og koordinere selvstændige

aktiviteter inden for Nordisk Ministerråds aktuelle og politisk besluttede fokus- og indsatsområder.

Det politiske hovedansvar for sprogområdet ligger hos Nordisk Ministerråd for Uddannelse og Forskning, mens Nordisk Ministerråd for Kultur har sektoransvar for sprogområdet. Samtidigt har Ministerrådet besluttet at styrke samarbejdet på tværs af undervisnings- og kultursektoren.

Sprogkoordinations arbejde følger derfor Ministerrådets aktuelle politiske prioriteringer og fokusområder inden for både sprog- og kulturområdet. Det tværsektorielle samarbejde mellem de to sektorer udgør den overordnede ramme for Sprogkoordinationens strategiske satsninger.

Strategiplanen beskriver mål og midler for dette arbejde.

OM STRATEGIEN

Sprogsamarbejdet er også et politisk samarbejde. Strategiplanen tager derfor afsæt i det nordiske samarbejdes overordnede politiske prioriteringer og kravene til samarbejdets politiske gennemslagskraft i landene.

Strategiplanen gælder for Sprogkoordinationens arbejde, men opererer inden for rammerne af Ministerrådets aktuelle strategier for sprog- og kulturområdet.

Strategien er vejledende for Sprogkoordinationens arbejde frem til 2018. Strategiens mål og fokusområder er tillige vejledende for de overordnede prioriteringer og de konkrete aktiviteter hos de centrale aktører på sprogområdet.

Den operationelle omsætning af strategiens mål beskrives i Nordisk Sprogkoordinations handlingsplan 2014-2018, mens Sprogkoordinationens årlige aktivitetsplaner angiver de konkrete aktiviteter, målgrupper og indsatsområder. Årlige afrapporteringer til Nordisk Ministerråd supplerer strategiplanen. I forlængelse af strategiens prioritering af det sprogpoltiske arbejde styrker Nordisk Sprogkoordination dialogen med sprogsamarbejdets politiske niveau.

Strategien angiver både overordnede og konkrete mål for Sprogkoordinationens arbejde. Aktiviteter og prioriteringer, der ligger i forlængelse af strategien for Nordisk Sprogkoordination, skal være kvantitativt og kvalitativt målbare.

STRATEGIENS OVERORDNEDE POLITISKE RAMMER

Sprogdeklarationen fra 2006 udgør grundlaget for Nordisk Ministerråds samlede sprogpolitiske indsats. Realiseringen af Sprogdeklarationens sprogpolitiske mål er et nationalt ansvar, men Nordisk Sprogkoordination forstærker indsatsen med at understøtte nationale indsatser i forhold til Sprogdeklarationen.

Det politiske grundafsæt for strategiens mål og prioriteringer er først og fremmest defineret i Helsingforsaftalen (1962):

"I alle de nordiske lande skal undervisningen og uddannelserne i skolerne i passende omfang omfatte undervisningen i de øvrige nordiske landes sprog, kultur og almindelige samfundsforhold, herunder Færøernes, Grønlands og Ålands".

Og i aftalen om kulturelt samarbejde (1972):

"Aftaleparterne (landene) skal fremme undervisningen i de andre nordiske landes sprog, kultur og samfundsforhold".

Strategiplanen for de konkrete politiske mål og prioriteringer for nordisk sprogkoordinations arbejde følger de gældende strategier for ministerrådet for uddannelse og ministerrådet for kultur.

De aktuelle strategier for de to sektorer rækker ind over hinanden med beslægtede mål (uddrag):

"Det nordiske sprogsamarbejde vil fokusere på at videreudvikle det fælles værdigrundlag, som ligger i nordisk sprog- og kulturidentitet samt bidrage til et fokus på parallelsproglighed gennem følgende aktuelle temaer:

- 1. Styrke børn og unges gensidige forståelse af dansk, norsk og svensk, blandt andet ved at fremme forståelsen af talt dansk, norsk og svensk.*
- 2. Styrke den nationale opfølgning af sprogdeklarationen/deklaration om nordisk sprogpolitik". (MR-U)*

Og:

"Sprogforståelsen i Norden skal fremmes. Den styrker både integrering og læring". "Gennem det nordiske kultursamarbejde øges interessen og forståelsen for nordiske sprog hos børn og unge. Litteraturen spiller en særlig rolle" (MR-K).

Samlet udgør hovedmålene i strategierne på uddannelses- og kulturområdet de sprog- og kulturpolitiske rammer for Nordisk Sprogkoordinations strategi for sprogområdet.

VISION OG MISSION

Strategiplanen er retningsgivende for Sprogkoordinationens arbejde. Formuleringen af strategiens vision og mission tager afsæt i målformuleringerne for det overordnede nordiske samarbejde og for både uddannelses- og kultursektoren.

Visionen og missionen er gældende for Nordisk Sprogkoordinations strategiske og operationelle arbejde. Visionen og missionen ligger i forlængelse af det nye, styrkede samspil mellem uddannelse- og kultursektoren:

- VISION

Den internordiske kommunikation på dansk, norsk og svensk skal fortsat have en central funktion i det nordiske samarbejde. Solide sprog- og kulturkompetencer skal fortsat være et af Nordens fremmeste konkurrencefortrin inden for alle samfundsområder.

- MISSION

Nordisk Sprogkoordination skal i koordinering og samarbejde med sprog- (og kultur) områdets centrale aktører bidrage til særligt at styrke børn og unges sprogforståelse og nordboernes sprog- og kulturkompetencer i bred forstand.

Aktiviteter og initiativer, der understøtter strategiplanens vision og mission, skal være målbar. Aktiviteterne gennemgås i Nordisk Sprogkoordinations Handlingsplan 2014-2018.

OVERORDNEDE MÅL OG PRIORITERINGER

Strategiplanen skal sikre:

- KOORDINERINGEN AF DE CENTRALE AKTØRERS OG SPROGKOORDINATIONENS SELVSTÆNDIGE INITIATIVER OG AKTIVITETER PÅ SPROGOMRÅDET
Sprogkoordinationen koordinerer samarbejdet med de centrale aktører på sprog- og kulturområdet og styrker netværket mellem aktørerne.
- SAMSPILLET OG DIALOGEN MELLEML UDDANNELSES- OG KULTURSEKTOREN
I dialog med aktører fra både uddannelses- og kultursektoren definerer Sprogkoordinationen løbende konkrete tværsektorielle mål. Sprogkoordinationen arbejder for at forankre det tværsektorielle samarbejde både nationalt og på nordisk plan.
- PRIORITERINGEN AF BØRN OG UNGE SOM PRIMÆR MÅLGRUPPE
Indholdet i Sprogkoordinationens og de centrale aktørers virksomhed skal direkte eller indirekte være rettet mod børn og unges sprogforståelse.
- SAMMENHÆNGEN MELLEML MINISTERRÅDETS POLITISKE PRIORITERINGER OG DE KONKRETE AKTIVITETER PÅ SPROGOMRÅDET
Gennem koordinering af samarbejdet med aktørerne sikrer Sprogkoordinationen, at aktiviteterne på sprogområdet matcher sprogsamarbejdets aktuelle fokusområder.

- **STØRRE NATIONAL FORANKRING AF SPROGSAMARBEJDETS FOKUSOMRÅDER**
Sprogkoordinationen arbejder tæt sammen med Foreningen Norden i alle de nordiske lande og med relevante nationale aktører for at sikre national forankring og opfølgning.
- **SYNLIGGØRELSEN AF DET NORDISKE SPROGSAMARBEJDE SOM POLITISK SAMARBEJDE MELLEM LANDENE**
I samarbejde med aktørerne bidrager Sprogkoordinationen til synliggørelse af sprogsamarbejdets konkrete indhold og resultater. I dialog med NMRS identificerer Sprogkoordinationen relevante politiske arenaer og modtagere.
- **FORANKRINGEN AF STRATEGISKE OG SPROGPOLITISKE SATSNINGER HOS DE CENTRALE AKTØRER PÅ SPROGOMRÅDET**
Sprogkoordinationen koordinerer og sikrer i samarbejde med aktørerne sammenhængen mellem aktørernes opgaver og tiltag og Ministerrådets sprogpoltiske satsninger.
- **STØRRE SYNLIGHED OG GENNEMSLAGSKRAFT HOS SPROGSAMARBEJDETS MÅLGRUPPER**
Sprogkoordinationen forstærker kommunikationsindsatsen i forhold til sprogsamarbejdets primære målgrupper. Kommunikationsindsatsen inddrager særligt faglige, nyhedsorienterede og offentlige platforme i landene.
- **INTERNATIONAL EKSPONERING AF DET NORDISKE SPROGSAMARBEJDE SOM UNIKT REGIONALT SAMARBEJDE**
Med fokus på sprogområdet bidrager Nordisk Sprogkoordination til Nordisk Ministerråds ønske om øget international profilering af det nordiske samarbejde.

KONKRETE MÅL OG FOKUSOMRÅDER

Strategien for Sprogkoordinationens arbejde forudsætter en klar afgrænsning af tiltag inden for sprogsamarbejdets fokusområder. Sprogkoordinationen prioriterer derfor anvendelsen af flere midler til færre aktiviteter.

Nordisk Sprogkoordinations koordinering af samarbejdet mellem de centrale aktører skal sikre større synergi på tværs af opgaver og tiltag. Nordisk Sprogkoordinations koordinerende rolle og selvstændige tiltag fokuserer derfor på følgende tre hovedområder:

FOKUSOMRÅDE 1: DE FIRE ARBEJDSSPØRGSMÅL I SPROGDEKLARATIONEN

Sprogdeklarationen formulerer målene for den samlede nordiske sprogpolitik. Nordisk Sprogkoordination understøtter landenes og de selvstyrende områders bestræbelser på at realisere de i Sprogdeklarationen opstillede mål, herunder:

- At alle nordboerne skal kunne kommunikere med hinanden, først og fremmest på et skandinavisk sprog
- At alle nordboere skal have grundlæggende viden om sprogtægtigheder i Norden og om sprogsituationen i Norden
- At alle nordboere kan læse og skrive det eller de sprog, som fungerer som samfundsbærende i det område, hvor de bor
- At alle nordboere skal have almen viden om, hvad sprog er, og hvordan det fungerer

Nordisk Sprogkoordination forstærker indsatsen med at understøtte nationale indsatser i forhold til Sprogdeklarationen. Det gælder særligt i forhold til de *fire arbejdsspørgsmål i sprogdeklarationen*:

- Sprogforståelse og sprogkundskab
- Parallelsproglighed
- Mangesprogethed og flersprogethed
- Norden som sproglig foregangsregion

Sprogkoordinationen skal særligt arbejde med at styrke information om Sprogdeklarationen og gennem gode tiltag og positive resultater skabe interesse blandt politikere omkring regeringernes opfølgning af Sprogdeklarationens mål.

Hvad angår Sprogdeklarationens arbejdsspørgsmål *parallelsproglighed* fokuserer Sprogkoordinationen på parallelsproglighed mellem engelsk og Nordens sprog inden for højere uddannelse og forskning (Nordisk gruppe for Parallelsproglighed, mandatperiode 2014-16).

Hvad angår arbejdsspørgsmålet *mangesprogethed og flersprogethed* fokuserer Sprogkoordinationen på tegnsprogene i Norden (Nordisk tegnsprogsnetværk, mandatperiode 2014-15).

Aktiviteter og tiltag på fokusområde 1 skal være kvalitativt og kvantitativt målbare. Resultatmål opstilles og beskrives i Nordisk Sprogkoordinations Handlingsplan 2014-2018.

FOKUSOMRÅDE 2: INDSATSER FOR AT STYRKE BØRN OG UNGES SPROGFORSTÅELSE

Nordisk Sprogkoordination prioriterer 2014-2018 i særlig grad indsatser, der er rettet mod børn og unge. Aktiviteterne skal styrke børn og unges sprogforståelse i nabosprogene dansk, svensk og norsk og forståelsen for nordisk kultur.

For at styrke samspillet mellem uddannelses- og kultursektoren indleder Nordisk Sprogkoordination fra 2015 samarbejde med nationale og nordiske aktører inden for film- og litteraturområdet. Anvendelsen af blandt andet film- og teatermediet skal styrke børn og unges sprog- og kulturforståelse i alle de nordiske lande.

Aktiviteter og tiltag på fokusområde 2 skal være kvalitativt og kvantitativt målbare. Resultatmål opstilles og beskrives i Nordisk Sprogkoordinations Handlingsplan 2014-2018.

FOKUSOMRÅDE 3: LYTTEFORSTÅELSE

I samarbejde med aktører fra både sprog- og kulturområdet sætter Nordisk Sprogkoordination 2014-2018 fokus på lytteforståelse. Arbejdet med det talte sprog og med den direkte kommunikation skal styrke børn og unges generelle kommunikative kompetencer på tværs af nabosprogene dansk, norsk og svensk.

Et større fokus på lytteforståelse skal spille sammen med og understøtte det hidtidige fokus på børn og unges læsefærdigheder. De to indsatsområder vil supplere hinanden, skabe større helhedsorienteret undervisning og øge samspillet mellem uddannelses- og kulturområdet.

Forvaltningsorganets læringsportal, Norden i Skolen, skal 2014-2018 fungere som central ramme for arbejdet og aktiviteter med fokus på børn og unges lytteforståelse.

Aktiviteter og tiltag på fokusområde 3 skal være kvalitativt og kvantitativt målbare. Resultatmål opstilles og beskrives i Nordisk Sprogkoordinations Handlingsplan 2014-2018.

MÅLINGER OG MÅLEMETODER

Strategiplanen for 2014-2018 afspejler Nordisk Sprogkoordinations beslutning om at reducere antallet af aktiviteter finansieret af Sprogkoordinationens midler til selvstændige aktiviteter.

Sprogkoordinationens arbejde 2014-2018 prioriterer derfor en afgrænset og koncentreret indsats i forhold til strategiens mål og fokusområder. Til hver af de prioriterede indsatser og aktiviteter knyttes til gengæld et systematisk arbejde med målinger.

Indsatsområderne og de konkrete aktiviteter er forskellige i indhold og tema og vil derfor blive målt separat. Målingerne skal blandt andet afdække:

- Kvaliteten og effekten af de overordnede indsatsområder
- Rækkevidden og gennemslagskraften af de konkrete aktiviteter
- Synligheden og forankringen af Sprogkoordinations kommunikationsindsatser

Målinger gennemføres ved hver afsluttet aktivitet og rapporteres årligt. Målemetoderne omfatter kvantitative og kvalitative undersøgelser, surveys, brugerundersøgelser og medie-monitoreringer. Målinger skal så vidt muligt gennemføres i samarbejde med de involverede aktører på uddannelses- og kulturområdet.